DARBO RANKOS

1951 Nr. 2

DARBO RANKOS

-LES MAINS DES TRAVAILLEURS-

Nr 1 (8)

PARYŽIUS 1951 m.

PARIS

Lietuvos
Nacionalinė
M.Mažvydo
Biblioteka

Nuo Redakcijos

Vietoj laisko.

Pagarba, Britanijos Lietuvio Redaktoriui,

Mielas Redaktoriau, méginsim rasyti Tamstos styliumi, jei nepavyks neužsigauk. Vieną dieną, kadaise, tai buvo jau ne taip seniai, išsikandes savo didžiulę cigarą, trenkei kumštimi į darbo stalą, ir pritrenkei ne tiek fiziniai, kiek moraliai vargšą Pávazą. O jis to trenksmo perblokstas tapo vienas geriausių o gal ir pats geriausias mūsų gyvenimo reporteris. Bet tai dar ne viskas , kumščio trenksmo rezultatas, persiritęs per kanalą, atriedėjo iki Darbo Rankų stalo, jos paciupo, glamonėjo ir išaké pávartyti, paskaityti ir nétrukus daug ką joms nusirasyti, net leidimo nepaprašius. Matyt, už tokį nedovanotiną paprasčiausių mandagumo taisyklių ápéjimą ir už svetimos idejos pavogimą t.y patiės į pasaulį paleistos, atsiprašant pasisavinimą, patiės sukelto triuksmo garsas toliau keliavo rundinai ir apsisukes apie vieno kojas nutempé ji biciolio ligonies lankyti. Taip gimé pirmasis "Lietuviai Prancuzijoje "reportažas Pyksi ar nepyksi pats kaltas ko tran kaisi, ko smarkauji, tai dabar žinok, taip ilgai, kaip Darbo Rankos eis kiekviename numeryje bus po tokį reportažą.

Mielas Redaktoriau, nepatingék, padéję jęs cigarą į šalį, pranešt ar negaili taip smarkiai trenkes.

Numeris pavelavo.

Darbo Rankų šis numeris turejo pasirodyti, kaip buvo praeitame numeryje pranesta balandzio 15 d. Neatidéliotinas butinumas paruošti du gokslo pranesimus, vieną apie Lietuvos krikštą, buvo pagrindine priezastis, kreipiantis i viena L.D.S. narį ir jo prasant paimti šito numerio faktiškąji redágavimą. Turima medžiaga buvo iteikta kovo 11 d. ir numeris turejo pasirodyti balandzio 1 d. I-sios konferencijos garbei arba veliausiai balandzio 15 d. Ta diena paaiškéjo, kad numeris dar neišejo, né vienas sakinys kabiniu, atzvilgiu nebuvo patikrintas. Šis numeris neišéjo dél..... bet lygiai ir todél, kad Darbo Rankoms netinkà istoriniai straipsniai, o lygiai ir literaturiniai, kaip "Trijų rašytojų mirtis." Atsiradus pažiūrų skirtumui tarp kandidato į faktiškuosius šio numerio redaktorius ir atsakomojo beliko du keliai: ieškoti naujų Darbo Rankoms formų ir atidéti šio numerio Isleidimą neribotam laikui ir tuo paciu nusikalsti jo periodiskumui arba išleisti jau įprasta forma, su labai bloga mašinele, su eibe ko rektūros klaidų taip pat ir stiliaus, bet suskubti L.D.S. dviejų metų sukakties šventei.

Vienam skaitytojų pareiškus, kad "D.R. tuo ir žavingos, kad jos yra tokios kokios jos yra" ir reik šventei išleisti. Taip šis numeris išeina toks kaip iki šiol, kad éjo t.y. su istiriniais ir literaturiniais stripsniais, bet užtat priedu

nukelta į 32 psl.

NEŽINOMŲ KARIŲ TAPAI.

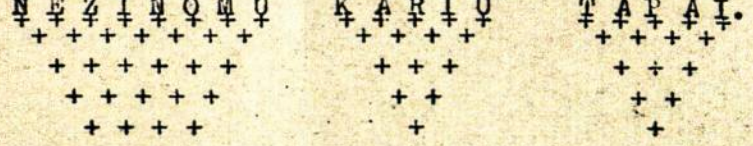

Sauléto nesulaukęs ryto,
Kuklus kary, tautos sūnau.
Tu užgesai, kai laisvė svito
Laimėjai kovą, tik ne sau.

Akis ne motina užspaudė.
Prie kapo neverkė sesuo.
Kovų lauke patrankos gaudė
Raudojo ūkanos ruduo.

Seserės atėjo prie tėvo kapo.
Nežino jos kur tu guli,
Tėvynė motina tau tapo,
O tavo broliai mes visi.

Tavta tau gražų vardą skyrė,
Nežinomu kariu tapai,
Garbė per amzius tau didvyri,
Mirtimi laisvę atpirkai.

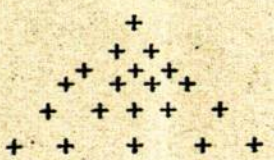

D A R B O R A N K O S

LIETUVIŲ DARBO SĄJUNGOS prie C.F.T.C.
1949- IV-30d. - 1951-IV-30d.

dviejų gyvavimo metų sukakties proga

nuoširdžiai sveikina
pačią SĄJUNGĄ
jos narius
visus prijaučiančius
visus rėmėjus.

Ypatingai sveikina tuos kurie jai dirbo ir aukavosi, neklausdami ką ji duos, bet tik vieno noro vedini:

per Ją LIETUVAI pasitarnauti.

DVIEJI METAI.

Rodos tai buvo vakar ir jau dvieji metai praéjo nuo tos dienos kai Lietuvių Darbo Sąjunga gimé.

Tai ivyko sekančiai. 1949 m. pa-čioje pradžioje buvo pradéti pasitarimai su C.F.T.C. centralinio -biuro atskirais nariais. Ta proga [illegible], kad nebutų nereikalingų , trynimosi mūsų tarpe buvo atsiklausta gal kas iš lietuvių yra méginęs užmegzti kontaktą. Atsakymas buvo - niekas.

Tuo metu tik trys Sąjungos dar buvo įsteigtos, o ketvirtoji tapom mes. Lygiagreciai buvo pradéta tarybtis su vienu kitu lietuviu, kaip geriau šį visą reikalą tvarkyti Didelis lietuvių Darbo Sąjungos įsteigimo reméjas buvo prof. Vebra. Jis nuosirdziai ragino paskubeti. Kovo menesį kas sekmadienį po pamaldų buvo tuo reikalu tartasi. Ir mažoji kaviné pries bažnyčia buvo liudininkas ir įvairių pasikalbėjimų ir svarstymų kaip organizuoti L.D.S. Netruko ir tokių kurie kelé jos prasmingumo klausimą, kartais net pareiksdami, o kam ji reikalinga.

Pagaliau buvo isiuntinéti septyniems lietuviams kvietimai. Šitas skaicius buvo pasirinktas dél mano butelio mazumo o lygiai ir todél kad prefektura normaliai reikalauja septynių steigéjų parašų.

Atvyko tik trys : Ežerskis, Kuznecovas ir Stonys. Paaiškinimus davé ir nuosirdziai pataré sudaryti brandolį, dabartinis visų svetimsalių Sąjungų prie C.F.T.C. pirmininkas - Bahuaud.

Tai buvo balandžio 30 dieną. Todél toji diena, neįrašyta į jokius protokolus ir yra laikoma L.L.S. įsteigimo diena.

Tą dieną išsiaiškinus visą eilę techniškų klausimų ir atsizvelgus į tai, kad prancūzų kalbos mokéjimas buvo butinas susirinkusieji pavedé Kusnecovui pradéti organizuoti Sąjungą, o lygiai ir įeiti į kontaktą su ukrainiečiais su su kuriais buvo susitarta [illegible], prisiminant ilgais šimtmečiais trukusį mūsų bendrą ir tokį gražų sugyvenimą, suruosti bendrą vakarą.

Nad ir neturédamas visuomeniško patyrimo, bet su jaunatvisku uzsispyrimu Kusnecovas pradéjo organizuoti Darbo Sąjungą.

Netrukus prasidéjo normalus t.y. su susirinkimais, posédziais visuomeniskas gyvenimas.

Šiandien jau yra pluoštas gražių atsiminimų, bet uz vis svarbiausiai , tai didelis ir realus rezultatas. Nepastovūs laikais, nepastoviose sąlygose Sąjunga jau

jau turėdama dviejų metų balansą turi nemaža nuveiktų darbų ir tolygiai nuopelnų keliant Lietuvos vardą tarptautinėje plotmėje.

Kas liečia Sąjungos bendravimą su lietuviška visuomene, tai svarbiausias dalykas yra "Darbo Rankos" kurių štai jau išeina 8-sis numeris. Miela yra prisiminti, kai vieną vakarą prieš išeinant antrajam numeriui kiek stipriau užsikandus, su tuo metiniu pirmininku Kuznecovu ir menininkais Kurausku, veselausku buvo svarstomas Sąjungos leidinio vardas ir jo virselis. Labai gailiuos, kad savo užrašuose neturiu kas buvo tas pirmasis kas šitą pavadinimą sugalvojo. Po kiek laiviršelis, kurį visi Darbo Rankų skaitytojai pažįsta, buvo linoleume išpiautas. Na prasidėjo multiplikavimas, gerų lentų gerų butelių ieškojimas, popieriaus gadinimas, laiko gaišinimas. Popieriaus arba tiksliau dažų džiovinimas, net jo laidimas. ir t.t ir t.t.

Viskas buvo daroma su didele meile su sauléta nuotaika. Ejo į talką nauji žmonės, nesdami su savim ne tik norą padėti, pagelbėti, ką nors padaryti, bet ir nuotaikingą žodį ir džiaugsmą, kad mūsų dabartinėse sąlygose, kur kolonija nuolat juda dėl per didelio emigruojančių kiekio, kai visakas taip nepastovu, kai kiekvienam atrodo, kad nėra čia ko per daug ilgai trunkančiais dalykais prasidėti, štai kelių puslapių pirmasis biuletenis išaugo į periodinį,dvimenesinį ir pirmąjį lietuviškąjį leidinį, Prancūzijoje.

Ka s liečia bendravimą su sveti maisiais, su kitomis Darbo Sąjungomis yra tikrai daug padaryta. Tik tenka labai apgailestauti, platesniam bendravimui su kitatautiais ir diskutavimas įvairių mūsų tautas liečiančių klausimų nėra galimas platesniu mąstu dėl nepakankamo prancūzų kalbos mokėjimo.

Bet už viš maloniau yra tai, kad mes lietuviai paprastai mėgdami buti visur paskutiniais, čia paskubėjome ir buvome vieni pirmųjų.

Ta proga negalima apeiti tylomis nepaprastai nuoširdaus priėmimo, kuri patyrėmė iš C.F.T.C. vadovybės. Viskas yra daroma, kad mes jaustumėmes kaip pas save. Nieks neklausia, su kokiais drabužiais ateini, ar tavo nagai išblizginti, nieks į mūs neziuri, kaip beturtius pabegelius, esam tarytum seimininkai ir tas jausmas yra labai malonus ne tik asmeniškai, bet žinant kaip sindikatai vis labiau ir labiau įeina į ekonominį,o per jį ir į politinį gyvenimą, tas jausmas dar stipréja, žinant, kad toje naujoje dar daug kieno nesuprastoje arenoje mes esame uzémė kai kurias pozicijas. O tai jau daug. Vien dėl šito Lietuvių Darbo Sąjunga ne tik pateisina savo egzistenciją, bet yra verta kuo didžiausios paramos. Žinoma pajutus jos svarba atsiras daugiau norinčių joje dalyvauti. Užtat Sąjungos nariu ir mūsų kolonijoje nuolat turi rusenti dėkingumas ir pagarba tiems pirmiesiems pionieriams, kurie nebijodami nei kritikos, nei priekaištų bet didelio noro pasitarnauti Lietuvai vedini pravéré duris į labai didelį ir tarptautiniame gyvenime labai svarbų organizmą.

Dr. J. Navakienė

8. 7.

I-ji TARPTAUTINĖ DARBO KONFERENCIJA.

Tos konferencijos sušaukimo iniciatyva, kaip ir kas svarbiausia pats sumanymas yra Popovičo(ukrainiečio). Priėmus jojo pasiulymą buvo pradėta jai ruostis. Ir visų pirma susirupinta organizaciniu komitetu. Visų pirma buvo nutarat, kad jis susidėsiąs is trijų narių ir is atstovų tų sekcijų kurios kasdien dežuruoja t.y. bulgarų, lenkų ir ukrainiečių.

Paruošiamieji darbai buvo pradėti apie Kalėdas. Atsižvelgiant į tai, kad sios konferencijos ruošimas jau buvo ne be pirmas, buvo pasinaudota kitų tarptautinių suvažiavimų ir kongresų patyrimų. Ypač buvo pasinaudota Žurnalistų Sąjungos (konfederacijos) patyrimu. Žinant kiek ji silpnai vei kia buvo is karto atsisakyta principo, kad įvaldybą, įeina nuo tautos po atstovą, kas daro valdybą labai didelę ir nelanksčia. Norint pakelti valdybos (comité permanent) darbingumą buvo nutarta ją rinkti tik is penkių narių. Be to buvo nutarta, kad commission sion mere,į kurią Žurnalistų Sąjungoje įeina tie patys, kurie yra išrenkami, buvo nutarta į ją nekviesti siulytų kandidatų. Taip nuo pat pradžios buvo visakas daroma, kad apsaugoti busimos valdybos darbingumą o lygiai ir savarankiskumą.

Visi projektai buvo aptariami ir paruošiami rengiamojo komiteto ir laikas nuo laiko specialiuose pasitarimuose į kuriuos buvo kvieciami visų Darbo Sąjungų atstovai. Nuo vienų Darbo Sąjungų dalyvavo tie patys atstovai ką ir Sąjungų delegatų pasitarimuose dalyvauja, nuo kitų dalyvavo kiti. Tas buvo palikta Darbo Sąjungų valdybų nuoziurai.

Kiek buvo rengiamojo komiteto pasitarimų šiandien sunku ir sužinoti, galima sakyti jie vyko kasdien. Antrieji vyko pradžioje reciau o į galą kas dvi savaites.

Is anksto buvo paruosti jei taip pasakyciau reikalingi dokumentai, tarp kurių buvo tiek mandatų kiek tikruųjų delegatų galėjo buti. be to lapas ant kurio turėjo buti įrasyti delegatai pavaduotojai ir observatoriai. Delegatų skaicius priklausė nuo narių skaiciaus. Visos mazos Darbo Sąjungos prie kurių ir mes priklausom turėjo teisę į du pilnateisius delegatus, du pavaduotojus (supléants) ir du stebėtojus.

Be to buvo dar įteiktas lapas ir įsakmiai prasyta kad ypač jis butų kuo anksciausiai paruostas ir bendrojo pranesimo pilnumui kuo greiciausiai įteiktas, sitame lape buvo viša eilė klausimų apie kiekvienos Darbo Sąjungos veiklą. Normalu, kad tų Sąjungų veikla, kurios neiteiké sito pranesimo, nebuvo Konferencijoje paminėtos. Prie tokių ir mes priklausėm.

Buvo susirupinta finansais, kurių tikrai reikėjo tokiam dideliam suvažiavimui suruošti. Čia mes buvo me patys pirmieji ir jau vasario 12 d. reikalaujami is musų pinigai buvo įteikti. Kas nekartą buvo priminta kitoms Sąjungoms, kaip pavyzdys.

Dr. J. Deveikė

Mes ir I-ji Tarptautiné Darbo Konferencija.

Tuo momentu, kai daug kas kritikavo Lietuvių Darbo Sąjungą, keldami net jos nereikalingumo klausimą arba tvirtindami, kad darbininkams uztenka prie Saipos Draugijos vienos sekcijos, L.D.S. tyliai varé savo vagą, gilią vagą. Padaryta tikrai daug, jau nekalbant apie tai, kad vienas kitas jos narys per ją pirmu kart susiduré su tarptautine veikla, svarbiausia déka jai nebuvo apleista viena labai mums svarbi tarptautinio darbo sritis. Per ją lietuviai iéjo dar į vieną tarptautinį judéjimą ir tai tokį, kuris yra jei taip pasakyciau suaugęs su žeme, persunktas realybe, apimas daugelį pagrindinių gyvenimo sričių. Jame mes nesam nerealių projektų tekéjai ar marionetiniai dalyviai, bet esame tikri dalininkai, tiek tiek kiek esame tikri dalyviai to, kas siandien net už auksą pripazistama svarbesniu- darbas. Vienintelis dalykas per kurį ir kurio vardu mes turim teisę į balsą ir vienintelis kelias, kuriuo mes galim pasiekti norimų laimėjimų.

Antras dalykas ir tai labai svarbus L.D.S. iéjo į judéjimą, kuris apima visą Europą. Tai yra tokią kokią ją norima turéti po karo, neskaldant jos į vakarų ir rytų. Gal todėl si konferencija ir susilauké tokio susidoméjimo ir tokio palankumo. Visi kas dalyvavo juto, kad gimsta kaz kas tikrai rimto, darbingo ir kurybingo.

Mūsų įnašas į tą konferenciją labai nelygus. Bet svarbiausią moraliai pralauztas į mus įauges įsitikinimas, kad kiekviename tarptautiniame judéjime mes turime buti paskutiniai, o tuo paciu ir maziausiai aktingi. Mes buvome pirmieji kurie parémém konferenciją materialiai, įnesdami mums skirtą sumą, ir karto, apie ką dar ir po konferencijos buvo su dziaugsmu pastebéta. Pirmieji sutvarkém parengiamos spaudai medziagos issiuntimą. O po to kalbékim atvirai, įéjom į mums įprastą vagą t.y. kaip Sąjunga isnykom. Neturéjom oficialiai paskirto atstovo dalyvauti konferencijos paruosiamuose darbuose. Nebuvo sudaryti ir įteikti sąrasai tų kurios mes norėjom kviesti. Negavom ne vieno s sveikinimo. Pranesimas apie Sąjungos veiklą buvo įteiktas prieš s pat pranesimą. Normalu, kad mes visai nebuvome paminéti. Neturéjom, kaip kitos delegacijos, paruostų kelių delegatų, kurie butų aktingai dalyvavę komisijose, butų stebéję, kas vyksta kuluaruose. Laimei, kad pries pat balsavimą buvo susigaudyta ir gautas leidimas Ezerskiui (délégué suppléant) balsuoti, nors balso nepraradom. Tas buvo itin svarbu nes estai nedalyvavo, latviai [illegible] ,dėl jų pirmininko užsispirimo,arba dėl prancūzų kalbos nemoké kéjimo, neisnaudojo antro balso.

Šitokiems apsileidimams esant,"pikta ir liūdna" kaip vienos tautos laikrastyje rasoma,"bet normalu ir teisinga kad mes neiėjom į komitetą". Ir vietoje buti tarp pen-

kių tautų, kurios įėjo į komitetą, esam tarp aštuonių, kurios neįjo į komitetą.

Keliu šituos klausimus, padrąsinta daug griežtesnių pareiškimų kitų tautų spaudoje, ne tam kad tiems, kurie atsako už L.D.S. priekaištauciau. Ne tas čia man rūpi. Visuose tarptautiniuose dalykuose teko tą patį apsileidimą stebėti, mėgstam buti neskaitlingi ir ateinam paskutinę minutę, kai viskas paruošta, tik į nurodytą kedę atsisesti.

Visuose pasaulio kraštuose šiandien turime pakankamai žmonių, visur turint geros valios ir noro, galim tinkamai pasiruošti, mažiau įgudusiems padedant, ir skaitlingai dalyvauti. Kai yra toks tarptautinis suvažiavimas ruošiamas, tai net adresų ant vokų užrašymas jau yra mokykla, nes tuo momentu čia pat kalbama apie visą eilę ir kartais labai svarbių organizacinių klausimų, o ką bekalbėti apie statuto paruošimą arba apie jo patobulinimą, apie paruošimą pranešimų komisijose ir t.t.- Mokykimės iš lenkų, kurie tokiais atvėjais jokio darbo, jokių pareigų nebijo, visad atvyksta neproporcionaliai skaitlingi ir visad gerai pasiruošę, ir niekad neleidzia net savo nesveikai perdėtų interesų pažeisti. Normalu, kad jie visur perdėtai pirmi.

Tuo momentu, kai skaitytojai turės šį leidinį savo rankose, jau bus sukurtos komisijos tik penkios, kiekvienoje turim turėti po atstovą.

Gegužės 12,13,14 dienomis vyks 26 tautinis C.F.T.C. kongresas. Visos Darbo Sąjungos yra nuoširdziai kviečiamos dalyvauti. Bus kelios komisijos ir mums ypatingai svarbi - Commission des réfugiés.

Pirmasis, balandzio 1-ą dieną įkurtos tarptautinės Darbo Federacijos, posėdis vyks balandzio 2ę dieną.

Nuo sekančio numerio vis bus dedami straipsniai apie sindikalinį judėjimą kitose valstybėse, pirmasis bus skirtas Italijai.

Nuo 23 iki 29 gegužės netoli Paryžiaus vyksta sindikalinio pasiruošimo kursai, antroji pamaina, bus nuo gegužės 29 d. visi svetimšaliai Darbo Sąjungų nariai yra kviečiami dalyvauti. Bus visa eilė paskaitų, diskusijų.

LIETUVIAI PRANGUZIJOJE.

I-sis reportažas.

P.E.

DIEVUI ir TĖVYNEI

Besidairant aplink, rodos, neatsirastų mūsų tarpe toksai, kuris atsisakytų: čierką išmesti, sušokti suktinį arba sambą ir šiaip, sakysim, pramogų- malonumų išsižadėtų. Bet... biciulis jau kuris laikas serga. Aplankau jį, kalbamės apie pasaulio įvykius ir svarstome karo galimybes bei Lietuvos ateitį. Viena slaugytojų, maloniai nusiteebindama mūs, prakalba lietuviškai. Tai rudu, pranciškonės, abitu ir balta priejuoste apsirengusi, vidutinio amžiaus, gailestingoji sesuo. Kuri, pirmajam džiaugsmui praėjus, lietuvišku nuoširdumu , teikėsi atsakyti į sekančius klausimus:

Ar jau seniai Prancūzijoje ir kaip čia patekote?

- Esu čia daugiaus kaip dvidesimts metų. Yra ir seniaus atvykusių. Nuo 1927 iki 1938 atvyko viso virs penkiasdesimts. Mūsų visų tikslas ir noras buvo susipažinti su vienuolišku gyvenimu ir medicina, kad grįžusios tėvynen galėtumėm pasisvesti Dievui ir artimui. Tai prałoto Julijaus Maciejausko idėja, jis mumis, grupėmis ar pavieniui, sugabeno daugiausiai iš Žemaitijos. Dėl kilusio karo grįžti nebegaléjom, véliaus ir pats pral. Maciejauskas miré (Amerikoje).

Kaip patinka pasirinktas pasaukimas ir užsidėtos pareigos?

- Aukoti save, savo jėgas, sveikatą tiems, kuriems to truksta, rūpintis, pabėgeliais, naslaičiais, ligoniais džiovininkais- visa tai miela ir tuo esu labai patenkinta ir laiminga. Žinoma yra ir tokių, kurioms tas nusibodo, nerado pasaukimo ir grįžo į civilį gyvenimą. Kitos perėjo į kitus ordenus ir daug yra mirusių: (Rožė Bumbulytė, Ursulė Gecaitė, Zosė Valiusytė, Anastazija Pilipaviciūtė, Juzė Stankevičiūtė, Saloméja Matelytė, Anastazija Lileikytė ir t.t. ir t.t.). Visos pavyzdingos vienuolės ir didelės patriotės, kai kurios ir aukstesnį mokslą pasiekusios. Teiké grazių vilčių vienuolynui, tik negailestinga mirtis jas per anksti pasiémė. Dievo keliai néra žinomi.

Kodėl toks didelis mirtingumas?

- Gal ir dėl neįprasto klimato. Atvykome jaunos 15-20 m. amžiaus ir vasaromis kuomet karstis siekia

45º vilnoniai abitai ir gaubtuvai troškina. Alpdavom žiūrėdamos į vienmarškinius ar besimaudančius. Daugumą džiova pakirto, neįprastas maistas, neįprastas ir sunkus darbas kalbyklose, vyštidėse, virtuvėse ir t.t.

Esate visos viename vienuolyne ar paskirai?

- Šv. Pranciškaus ordene ir Šv. Jezaus Širdies seserų tarpe lietuvaičių galima uztikti visuose vienulynuose (Communauté): Auteuil, Charenton, St. Mandé, St. Sais, Chamrouge, Grandris, Lyon (centras), Pusignian, Toulon, Monaco, St. Porçain, St. Mathine, St. Léonard, St. Maxime, Vareppe, Hyérés, Haut Savoie Maroc.

Ar yra lietuvaičių ir Afrikoje?

- Taip, kelios pasiaukojo skleisti artimo meilę ir pagalbą tarp necivilizuotų arabų beduinų tautelių.

Ar greitai išmokot prancūzų kalbos?

- Naujokyne mokino kalbos, bažnyčios istorijos, tikėjimo tiesų, liturgikos, ordeno regulas(statutą) ir medicinos pagrindus. Kai kurios nevisai gerai išmoko kalbos. Bet vivisur ar tai aukas rinkdamos, ar šiaip su žmonėmis bendraudamos pasisako esančios lietuvės, tuo pačiu prisidedamos prie mūsų tėvynės gražnus, tarp svetimų, atstovavimo. Yra iš mūsų ir pasižymėjusių. Pav., Emilija Stankevičiutė (Mère St. Gertrude), Hélio Marin kaulų džiovininkų sanatorijos virsininkė. Kelios tapo diplomotomis slaugėmis (infermières diplomées). Kitos, kurioms sunkiau sekasi apsiprasti su vienuolyno tvarka ir varžymais, lieka šiaip sau darbininkėmis.

Kaip atrodo vienuolių kambarėliai?

-Mažos svarios célės, maža baltai paklota lova virš kurios Dievo Kancia, staliukas, spintelė, prausykla ąsotis suvvandeniu, kėdė ir tualeto smulkmenos.

Iš ko issilaiko vienuolynai?

-Iš valdžios vienuolynai nieko negauna. Renkam aukas gyventojų tarpe, auginam našlaičius, daržoves paukščius, slaugom ligonis ligoninėse ir namuose. Išsimaitinimas ir apsirengimas, asketiškai gyvenant ir bendrai dirbant ne tiek daug ir kainuoja.

Kas šiaip įdomesnio ir kokie įvairumai vienuoliškame gyvenime?

-Retkarčiais einame pasivaikščioti, daronos ekskursijos. Vasaromis būna rekolekcijos 8-10 dienų dvasiniam sustiprinimui. Šiaip jokių pramogų nėra ir buti negali išsižadėjus visų malonumų ir savęs.

Kokie jūsų rūpesčiai ir sielvartai???

- Mūsų didžiausia kančia- Tai TĖVYNES NELAIME, kurią gyliai pergyvename ir mūsų likusių seserų, brolių, tėvų likimas, nuo kurių negauname jokių žinių. Taip pat kiek

(nukelta į 18 psl.)

Dr. J. Deveiké.

J O G A I L I N I S (ménulingas) L I E T U V I S ir jo L I E T U V A.

3-ji ištrauka

Praeitame numeryje suminéti valdova pasižyméjo vieną pagrindine savybe - LIETUVA jiems lyg altorius ir nešé jai aukas savo darbais, nebodami nuovargio, neeiskodami pasilinksminimų, savęs išsizadedami, o jos vardu vykdé taiką ir teisingumą geros valios pavaldiniams.

Bet tame paciame soste sedéjo, tos pat pilyse gyveno, toje pacioje valstybéje viešpatavo ir tokie Gedi minaičiai:

Gedimino įpédiniu, Vilniaus soste, yra laikomas Jaunutis. Tik užmirstama, kad jojo vyresnysis brolis netrukus po Gedimino mirties, žuvo kovoje su Ordinu. Atrodo tada Jaunutis, motinos remiamas, užémé tévo sostą. O pamažu susidaré, arba tiksliau buvo dirbtinai sudaryta, tradicija, kad Jaunutį tévas skyré. Jaunutis, tas motinos numylétasis, tiek ilgai viešpatavęs kiek motina gyveno, buvo malonaus veido, nulankaus elgesio. Tik gimé per anksti. Tauta dar buvo sveika. Nereikalavo jinai iš savo valdovo malonios išvaizdos, neklausé ar jis be ydų, bet kokie jo darbai Lietuvai, kiek sugeba valstybę tvarkyti. Kaip dera sveikai tautai ir visuomenei ji parémé Kestutį ir Algirdą ir neapsiriko. Jaunutis bégo į Maskvą ten nieko nepešęs grižo ir per visą likusį gyvenimą pasižyméjo neturéjimu jokių ryškių ypatybių. Toks mažas judantis ir kalbantis niekutis. Buvo ar nebuvo visvie Nors susipažistant su jo valdymu, atrodo, geriau butų buvę, kad jo visai nereiktų minéti.

Taip ménulingo lietuvio pirmasis atstovas po nevykusio švysteléjimo, turéjo laukti net 1382 metų KESTUČIO MIRTIES.

Kiekviena politiné žmogžudysté atneša tam tikrus sukrétimus. Kęstučio nužudymas ypatingai jais turtingas. Jis užbaigé vieną laikotarpį tam, kad kitas prasidétų. Ir jie abu susitiko jo mirtyje. Pirmasis užsibaigé jojo nužudymu, antrasis prasidéjo kai žmogžudžiai nebuvo nubausti.

Lyg tuo nužudymu padrasintas nuo 1382 metų ménulingas lietuvis sistemingai ir be paliovos ir daugiau moraliai negu fiziniai žudé saulingąjį lietuvį ir iki mūsų senosios valstybés nepriklausomybés praradimo, per ilgus šimtmecius, atgaivindamas šitą žmogžudystés momentą vis karto jo kaip tas Pilotas- as nekaltas- "enorédamas savyje jokios" kaltés pajusti šauké: Katalikų Bažnyčia Lietuva sugriové, jei buvo netikintis, ar priklausé kitoms bažnyčioms. Lietuvą lenkai pražudé, kartojo tikintysis. Užmiršdmas vieną, kad valstybé, tauta kaip žmogus, be stuburkaulio ir aiskaus proto, klumpa ir sugriu va net ir be svetimųjų paraginimo.

Koks nepaprastas supuolimas?

Vytautas savo garbais, laimėjimais- saulirgiausias ir Jogaila ménulingiausias tarp ménulingų. gyveno vienu metu o nuo jų vardu kaip įpratau nuo daugelio metu, vadinsim pirmąjį - VYTAUTINIU, o antrąjį JOGAILINIU.

Jogaila Lietuvoje viešpatavo nepilnų dešimts metų (1377-1386). Laikas jau atsisakyti nuo mums įpirštų prasimanymų, kad Jogaila, išvykęs Lenkijon, liko Lietuvos valdovu ir net esą buvęs geras administratorius. Taip tvirtinant reik įrodyti. Pasirodo, kad jam išvykus Lietuvos valstybės kancelijarija neišdavė né vieno rasto Jogailos vardu, kurių netrūksta iš to laikotarpio kai jis Lietuvoje viešpatavo. Dar įdomiau išvykdamas į Lenkiją jis nustojo visos savo asmeniškos nuosavybės. Ir po to kai 1387 metais pavasarį Skirgailą tapo Lietuvos valdovu, Jogaila neįsteigė né vienos bažnyčios, nepadovanojo né vieno žemės metro, jokio namo. Jis išvyko, kaip tikras užkurys t.y. atsisakęs nuo visų pretenzijų ir teisių į nejudomą turtą, pasitenkinęs, jei taip galima apie valdovą pasakyti, kraičiu bet liekąs savo šeimos pilnateisis narys, pasilaikęs jos pavardę, mums rupimu atvėju labai keistą titulą- princeps supremus Lithvanie- kurio išnagrinėjimas geriausiai įrodo Jogailos užkurystę. Kaip šeimos narys jis dalyvavo visuose šeimos pasitarimuose, visuose pasikeitimuose sprendžiamu balsu. Jo šeima tai didžiulės valstybės dinastija, kurioje jo vaikai turi realių teisių į jo teviškę. Šito viso pasekméje, mums tylint, svetimi pridarė tiek painiavos.

Koks jo viespatavimo Lietuvoje balansas?

Tikrai nekoks. Jokių socialinių, ...i teisinių reformų. Né vieno garbingo karo žygio. Kęstučio nužudymas negarbinga, o žiurint valstybės reikalų, išdaviškas sutartis su Ordenu. Dėl Kęstučio nužudymo Jogailos šalininkai kelia nemaža klaustukų, pateisinimų. Visai galimas daiktas, kad jie pagrįsti. Jogaila tikrai nėra savo rankomis Kęstutį pasmaugęs. Bet Birutė jos giminės, daug kitų artimųjų ir bajorų buvo nužudyta, vandeniu kankinta, "temenitchen"inesta. Kieno įsakymu tas masinis persekiojimas buvo įvykdytas? Vienas atsakymas- Jogailos. Nepatogu tiesa, apie tai kalbėti, kai Jogaila, anuot bendro įsitikinimo Lietuvą, dargi visą Lietuvą+ krikštė ir užmirštama, kad katalikybę į Lietuvą atnesė Mindaugas 1251 metais. Jis yra tikrasis ir visos Lietuvos krikštytojas. O Jogaila, jei likti prie senų tvirtinimų téra įsteigęs septynias bažnyčias ir né vienos Žemaitijoje, Suvalkijoje, Kaunijoje. Kodėl? Labai paprastai tai Vytauto darbas Po Mindaugo, kai visos mūsų valdovės, išskyrus Birutę, buvo krikščionės, nieks niekam nedraudė tikėti kaip patinka, bet nenoréta pripažinti katalikų tikėjimu - valstybiniu. Tikėti, kad tik Ordenas sutrukdė katalikybės įsigalėjimą Lietuvoje, būtų per daug naivu, žinant apie Gedimino asaras po to kai jis vidaus opozi-

+ krikštijo.

zicijos paveiktas turėjo atsisakyti nuo oficialaus krikšto.

Jogailos, neabejotinas nuopelnas- ačiū jam katalikų tikėjimas buvo pripažintas valstybės religija. Bet tai maziau apaštalavimas nei juridinis aktas. Tiesa ta proga gą jis , kaip šaltiniai tvirtina pakrikštijo "dąug" žmonių (apie 30,000). Bet ir čia neapsiėjo be nekalto žmonių kraujo praléjimo. Du lietuviai didikai, pravoslavai, atsisakę tapti katalikais, buvo Jogailai įsakius kankinimuose nužudyti. Prie žastys dėl kurių jie buvo nužudyti neaiškios bet šitaivyki, XIX-jo amziaus rusų istorikai skaudziai išnaudojo.pries mus. Lygiai atrodo ir įsakymas, kad katalikо ir prayoslavo vaikai turi būti katalikai atsirado tik po to, kai is saltinių buvo sužinota, jog Jogailos privilegijoje, duotoje Vilniaus kate i drai, buvo pazyméta, kad lietuvis katalikas turi teisę vesti tik katalikę.

Balandžio mén. 1387 metais Lietuvos sostan buvo pakeltas Skirgaila, tas pats kuris padavęs ranką Kęstuciui, tuo paciu uztikrindamas, kad jam nieko blogo nuvykus pas Jogailą neatsitiks. Vargu, taip elgdamasis, zinojo, kad Kęstuciui ir jo artimiesiems ruošiama mirtis.

Tai buvo elegantiškas, daug kartu į užsienius keliavęs diplomatas- Gediminaitis. Jadvygos ir Jogailos vedybų pirslys. Labai judrus. Puikiai suvirskinęs aiskius dalykus. Nepaprastai gerai mokęs perduoti valdovo valią Né vienoje, Lietuvos atstovo kalboje néra tokio didelio net iki kvailumo pasididziavimo Lietuvos galybe, kaip jo kalboje, Kreves akte surasytoje. Atrodo geresnio Jogailai įpédinio, kaip Skirgailą ir būti negaléjo. Bet kai valdovu tapo,tai,pasirodo, tinginio buta ir nesugebancio logiskai galvoti ir nuosekliai veikti. Svetimas mintis, parédimus puikiai kartoti ir vykdyti mokėjo bet savų neturėjo.

Penkerių metų užteko, kad visi įsitikintų, kad Skirgailos tolimesnis viespatavimas yra lietuvai kenkimas. Reik atiduoti Jogailą pagarba, pats Vytauto ieskojo ir prasé į Lietuvą grizti ir padéjo Skirgailą pasalinti.

Vytautas, o po jo Svitrigaila (1392 -1432) sutrukdé keliasdesimciai metų jogailinio lietuvio įsiviespatavimą. Bet 1432 metais Žygimantas Kęstutaitis atsirémęs į lenkus pasalino Švitrigailą, o su juo ir visatai kas daré mūsų senąją valstybę, tokią didingą, tokią nepaprastą.

Jo viespatavimo balansas (1432-1440) a) pasikvietimas lenkų, kad jam padėtų įkopti į protevių sostą,b) negarbinga ir keista sutarcių su Vladislovu Jogailaičiu virtiné. c) patriotinés opozicijos naikinimas žudynémis. Žudé be pasigailéjimo. Kol pagaliau [illegible] lietuviai pat.ro

riotai pritrukę kantrybės jam tokią pat mirtį pritaikė.

Po to atėjo Kazimieras, gabiausias iš visų Jogailos palikuonių. Pradžioje, Vytauto praktikinėje mokykloje paruoštų pataréjų remiamas, patariamas. Lietuva niekad nebuvo taip garbinama, tokia galinga, kaip per pirmąjį jojo viešpatavimo laikotarpį. Nesusipratimai prasidėjo nuo 1452m. Kai iš Krokuvos rūmų staigiai buvo pašalinti, ten per daug įsigaléję Lietuviai. Tuojaus po to jis pasirašė lenkams privilegiją, kurioje ,tiesa,labai neaiškioje formoje, garantavo, kad patvirtins visas buvusias lenkų teises, tarp kurių buvo ir tos, kurios tvirtino lenkų pretenzijas į kai kurias Lietuvos pietryčių žemes. Mažas objektas, bet dar buvo laikas, kai lietuviai nesileisdavo buti žeminami. Ir tų pat metų seime lietuviai taip primušė Kazimierą, kad jis kelias dienas gulėjęs mirties patale. Atsigeikėjęs išvyko Lenkijon, kur ilgesnį laiką išbuvo. Turėjo valią ir protą, bet Vytauto protingus užsispirimus ir tokius pat nuolaidumus ar pykčius, pakeité kvailais užsispirimais ir lygiai tokiais pat kompromisais.

Be to prisidėjo Jogailos paskelbtas arba tiksliau sakant nuo jogosūnų gimimo vykdytas nuostatas: sūnų gerovė, aprupinimas jų sostas yra pats savyje tikslas o Lietuva ar ar kitos valstybės téra objektas privalęs jiems tarnauti. Taip Kazimiero antroji viešpatavimo pusė visu pirma pasižymi valdovo sūnums sostų ieškojimu. Vladislovas - gavo Vengriją ir Bohemiją- apverktinas valdymas ir valdovas. Mažai ko geresnis Lenkijoje Jonas Albrechtas. Lietuvoje Aleksandras ir veliau Zygimantas Senis.

Po nepavykusio 1481 metais pervermo Kazimierą vis labiau ir labiau supa pataikūnai. O po visa Lietuvą mina naujas obalsis - karjera, karjera... vietoje buvusio: pasiaukojimas ir valstybés gerové. Ten Naugardą maskvieciai saumą. Tiek to. Lietuva dar tokia didelé ir galinga, kad dél tokio mažmožio néra ko jaudintis, kai valdovo maloné ar nemaloné svarbiau. Juk šiaip viskas eina, kaip šviestu patepus. Mokesciai plaukia, dideli ponai, kaz kur ten aukštose pilyse posédziauja ir tvarko valstybés reikalus. Žmonés juda,skuba, mokesciai tvarkingai plaukia. Bet vienas nepastebima, tai tik šasadas, prosenių pasiaukojimu, savęs išsizadéjimu išdailintas, išdabintas, o ten viduje jau viskas byra. Po mazi auga nauja generacija, jai juokingai atrodo, kad dél mažo žemés sklypelio jos tévai galéjo valdovą priimusti ir pyktis su tokiais mielais, tokiais paslaugiais ir nuolaidžiais lenkais ir dargi prieš juos karą ruosti. Ją stebino neturéjimas su lenkais nuo 1446 jokių sutarčių jokių santykių.

Tai generacijai priklausé Aleksandras (1492-1506) kurio atstovai 1499 metais pasirasé arba tiksliau patvirtino vien senuj sutarciu su lenkais. Rodos mažmožis, bet rodo aisku lietuviškosios politikos pasukimo kelią.

Aleksandras nesutépé savo valdymo nekaltų žmonių krauju, bet buvo toks pat tautzudys, o gal net ir didesnis, kaip Jogaila ir Žygimantas Kęstutaitis. Norédamas Vengrijos sosto, éjo pries Vladislovą į brolžudiską karą, puikiai žinodamas kad tai néra Lietuvai naudinga, dargi kenksminga. Užsimané buti Lenkijos karaliumi siunté savo kukmistrių dar su keliais, kurie pasirasé garsiąją Melniko sutartį, Lietuvos savarankiškumą palaidojusią. Lietuva jos nepriémé, bet jos pasekmių dar ir šiandien atsikratyti negalime.

Lietuva jos garbé, jos orumas jam antraeilis dalykas, daro tik tai kas jo karjerai, jo geram, pagal jo maziam o negu vidutiniprotą, vardui naudinga. Nemégstam mes jo viespatavimą prisiminti, bet neturime užmirsti- niekad vidutinis lietuvis taip sociai ir gerai negyveno, kaip jo laikais. Vilnius pasipuosé puikiais dar iki dabar išlikusiais mūrais kaip Ausros vartai. Įsipuosęs Vilnius Lietuvos valstybéje atrodé, kaip puiki moderniška skrybélé, ant žmogaus apsirengusio gerais, bet visai sudevétais drabužiais. Aleksandras iš arti žiūrint atrodo pavyzdingas valdovas, lygiai kaip yra meniški, ranka tapyti ir Paryžiaus bulvaruose sekmadieniais išstatomi paveikslai. O iš tolo? Kam iš tolo? Lenkai, kurie nuo Kazimiero Didžiojo laikų jéjo į saulingąji laikotarpį, maldavo Dievo, kad jis , tas tautos dinamiškumo trukdytojas, greiciau numirtų.

1506 metais Lietuvos sostą užémé ilgakojis Gediminas - Žygimantas Senis. Nuostabiais pastatais puosé savo pilį už lietuviską pinigą. Tik ją staté ir pousé ne Vilniuje ar Trakuose, bet Krokuvoje. Architektura buvo jo dziaugsmas, jo pasididziavimas, tapyba menkai domėjosi, knygos nemégo. Is prigimties buvo puikus administratorius, nepaprastai teisus ir tesingas. Kiek pavaldinių tiek kaimynų labai mégiamas. Bet dėl Aleksandsandro žemaziuriško karjeringumo, visas savo geriausias jégas, iki 40 metu skyré svetimoms Opavos ir Glogovo kunigaikštytėms. Lietuvą paémé valdyti antrojoje savo gyvenimo puséje, turédamas didelį patyrimą, bet ir kiek pavargęs ir susirupinęs įpédinio neturéjimu. Jauna grazi itale jam davé sunų ir iš antrosios jo viespatavimo pusés padaré pragarą ir jam ir jo valstybėms. Dar kartą lyg pabrezdamas, kad malonus, geras budas ir tokie pat norai, kai néra valios nesa tik nelaimes.

Jo sunus Žygimantas Augustas (1544-1572) 14-ame amžiuje butų buvęs pavyzdingiausiu valdovu. Nuoseklus labai protingas. Né vienas is Jogailos įpédinių nemokéjo taip užsibrézto tikslo siekti, taip graziai intrigas narplioti, gal tai motinos italés palikimas dėl kurios gavo aniems laikams tikrai skandalingą aukléjimą. Dėl kurio nemokéjo atskirti esminių nuo antraeilių dalykų. Svarbiausia nemégo daryti griežtų ir skubių dalykų, sprendimų vis tvirtindamas , kad jis laisv, už vis labiau mégstas. Lenkai ji pavadino valdovu "do

jutrka" esą kartais net skubiausių rastų pasirašymą palikdavęs rytdienai. Po jo liko? Atsiminimas apie jo keturias aistras: moterys, arkliai, medzioklė ir knygos, priedu Liublino Uniją.

Uniją atnesusi abiems valstybėms bendrą valdovą, bendrą seimą, užsienio politiką, bendrus ir labai negarbingus dvejus bendro sugyvenimo šimtmecius ir lygiai tokį pat negarbingą galą.

Pagaliau kitaip ir būti negalėjo jei turėjom valdovus, kuriems Lietuva buvo it ta melziama karvutė arba pamatai jiems, nebojant jos gyvybinių reikalų, auksciau pasistebti.

Bet šitas laikotarpis davo mums didingiausia figurą. Ir be galo įdomu iš šaltinių atkurti, kaip egoizme paskendusi, suburzuazėjusi, musiškai tariant, aplinka ne tik jo nesuprato, betdargi persekiojo ir laike nepaklusniu tą kuris véliau tapo Šv. Kazimieru, padėjęs pamatus busimai vytautinei Lietuvai.

Jos laikais nemirkys tankai viksrų, tuodojoje juroje, kaip tai daré Vytauto karių žirgai. Jos lektuvai neskraidys kaip užkariautojai ties svetimomis sostinėmis. Ne.

Bet ji atsiremusi į Šv. Kazimierą, pirmu kart savo lietuviškas akis pramerkusi vysk. Valanciaus asmeny, duos proto, kultūros ir dvasios pasauliui Vytauto dvasios galiūnus. Prieš kuriuos byrés nereikalingos valstybių sienų užtvaros, atsidarys visos kulturingojo pasaulio durys tam kad pagarbiai klausytis ir vertinti jų dvasios didumo pasireiškimus.

Kada gi taip bus? atrodo gana greit. Bet daug kas priklauso nuo musų. Galim suvelinti, galime pagreitinti. Jeigu sveikoji tautos dalis dés visas pastangas kad darbščiausieji gabiausieji butų remiami, o tinginiai, bet titulų ir garbés garbintojai tramdomi mūsų kartos vaikų vaikai galés jau buti liudininkais nepaprasto dvasinio Lietuvių tautos galingumo.

Atkelta Lietuviai Prancūzijoje.

galima domimés lietuvių "D.P." išsikūrimu įvairiuose krastuose ir Prancūzijoje. Labai pasigendame lietuviškos spaudos, kurios mums vis maziau beprileidziama.

Ar tas yra varzoma? Viskas kas ateina ir iseina iš vienuolyno yra tikrinama; laiškai, laikrasčiai, knygos, siuntiniai pasimatymai. Tas buyo dar mūsų atzvilgiu pagrieztinta kai daug lietuvaičių isstojo is vienuolynų, kur truksta kandidačių.

Tur būt patinka sambą sokti? Įsidrąsinęs užklausiau.

Tai galima taikyti prancūzėms, gi lietuvaitės kad ir isstojusios lieka doros religingos ir geros šeiminikės. Aš ir kitos 27 lietuvaitės esame tvirtai pasiryžusios ir apsisprendusios dirbti Dievo garbei, aukoti jėgas ir sveikatą artimui. Tai tvirtina jos veido išreiska ir abejingumas visakam kas žemiška, laikina. Noréjosi dar daug ko paklausti, netikétai sutikta lietuvaité-pasišventélé, bet seselé skubiai, plazdendama kvaiduotu abitu, nuskubėjo prie sekančios lovos, kur ligonis prasesi vandens.

O. V.L. Milosz-Milašius.

L E S T E R R A I N S V A G U E S.

Comment m'es tu venu, ô toi si humble, si chagrin?
(Je ne sais plus.
Sans doute comme la pensée de la mort, avec la vie Même.
Mais, de ma LITHUANIE cendreuse aux gorges d'enfer
(du Rummel,
De Bow-Street au Marais et de l'enfance à la vieillesse,
J'aime (comme j'aime les hommes, d'un vieil amour
Usé par la pitié, la colère et la solitude) ces terrains
(oubliés
Où pousse, ici trop lentement et là trop vite,
Comme les enfants blancs dans les rues sans soleil,
(une herbe ....

O.V.L. Milosz-Milašiaus vardas o su juo ir Lietuvos vardas vis plačiau ir plačiau minimi pasaulyje. Juo labiau su juo rastais susipažįstama juo labiau jame įzvelgiamas genialus rasytojas, tuo paciu kyla vis didesnis susidomėjimas ta tauta ir ta žeme kuri davė tokį nuostabų rasytoją.

Jo gerbėjai prancūzai per kelis savaites trečiadienio vakarais per radio skyrė po 45 min. Tai buvo viena įdomesnių programų sukelusį nemažą diskusiją ir komentarų Prancūzijos literatų sferose.

Tenka pasidžiaugti, kad Argentinos lietuviai pirmieji ir iki šiol vieninteliai ruošė Milosz-Milašiui pagerbti, kartu su argentiniečiais, minėjimus-akademijas, tuo paciu pasitarnaudami ne tik Milosz-Milašiaus populiarizavimui, bet taip pat ir Lietuvos, kaip kulturinės tautos propagavimui.

Paryžiuje šiais metais pasirodė vei kalas apie Milosz-Milašių tai [illegible] Irenos-Genevaitės Zidonis veikalas O.V.de L. Milosz. Tai yra kiek pertaisyta daktaro laipsniui įgyti disertacija.

Autorė bus iš viso pirmoji, kurio lietuvių vardu prabilo apie mūsų didįjį tautietį tarptautinei publikai.

Už tai kiekvienas lietuvis patriotas privalo buti jai dėkingas.

Tos knygos recenziją tilps sekančiame Darbo Rankų numeryje, bet nuoširdžiai patariame, kiek vienam lietuviui, o ypac tiems kurie bendrauja su svetimšaliais ją per artimiausį knygyną užsakyti. Išleido Perrin leidykla. kaina 369 fr.

S. Galinis.

TRIJŲ RAŠYTOJŲ MIRTIS.

Paskutinių savaičių bėgyje vienas po kito miré trys dideli prancūzų rasytojai. Jie yra skirtingi savo talentais , bet visi trys turi bendrą žymę: nepaprastą darbingumą, kylantį is noro supavidalinti savo mintis, isryskinti savo pasaulio suvokimą ir, kiek tai leidžia jų gyvenimo metai jį perduoti kitiems žmonėms.

Réné Guenon'as (15.XI.1886- 7.I.1951, gimé Blois mieste, miré Kaire, nežinomas, nežiūrint savo 16 veikalų, kurių keli yra labai svarbus (Tas pats buvo su O. Milosz-Milasium Red.) kurių keli yra labai svarbūs, Jau savo pirmuoju labai didelių darbu, Bendru įvadu į Indų doktrinas (1921), jis pasirodo subrendęs galvotojas, kurs besipriesindamas sumaterialėjusiai Vakarų kultūrai, ieško išeities indų išmintyje. Netrukus po to išeina eilė kito pobūdzio veikalų: Rytai ir Vakarai (1924), Modernaus pasaulio krizė (1927). Juose Guenon'as kritikuoja Vakarus naujai priimtojo galvojimo požiūriu, nors jis šiuo atzvilgiu néra vienišas; daug mintytojų nagrinėjo Vakarų krizę, dviejų karų laikotarpyje, kiekvienas savaip. Tos dvi kryptis žymi visą Guenon'o veiklą, iki pat mirties: modernaus pasaulio kritika, indų išminties atskleidimas.

Kodėl Vakarai pykdė Guenon'ą? Jie jį pykino tikrai. Jis atmeté šių laikų gyvenimą istisai, nerasdamas jame nieko gero, kalbėdamas apie jį su panieka, kurios jo bendra laikiai negalėjo suprasti ir pakęsti ir uz tai stengėsi apgaubti tyla jojo rąstus. Anyot jo Vakarų mokslas yra, pagal vieno indo issireiskimą, nemoksiskas žinojimas: pats to žinojimo pagrindas yra klaidingas, jis pasitenkina atskirų smulkmenų nagrinėjimu, n nežinodamas, kur bus jų nuvestas. Dar blogiau su Vakarų kultūra bendrai imant: ji griūuna, nes pagrįsta klaidingu pasaulio suvokimu. Išeitį žmogus gali rasti tik grizdamas į indų tradicijas.

Jo pasiulytoji išeitis vargiai galėtų būti mūsų žmogui priimtina. Jis teisingai pastebėjo, kad Vakarai griūna, žmogui nebegalint susitelkti savo dvasioje ir pasitenkinant savo suisorinto gyvenimo sekmingumu. Bet senųjų žmonijos tradicijų tikroji saugotoja yra ne Indija, o Kinija. Indų išmintis pagrįsta tuo pačiu sekmingumu, dvasiniame gyvenime, ieškojimu, kaip Vakarų medziaginiame. Indai savo dvasios tobulinime vadovaujasi lygiai tiksliais metodais, kaip vakariečiai biznyje. Palyginant su kinų išmintimi, senosios tradicijos indūose

išsigimsta Vakarams büdinga dinamiskumo kryptimi. O visa, kas yra geriausio indo kontempliacijoje, Vakarai tai rado krikščionybéje ir religinėje kontempliacijoje. Užtektų tik tai įgyvendinti.

Maxence Van der Meersch (1907-1951), miręs sausio 14 d. tik 43 metų amžiaus, yra Guenon'ui griežtai priešingo mąstymo žmogus: jis ne tik gyvenimą suvokia kaip veikimą, bet net stengiasi tą suvokimą pritaikyti menui, kuris kyla iš kontempliacijos ir neturi nieko bendra su veikimu, né minties įgyvendinimu veiksmo pagalba. Per savo trumpą gyvenimą jis parašė 10 veikalų, savo rušies romanų, skirtų socialinio gyvenimo kritikai, mokslo populiarizacijai. Šį kryptis jau matyti Namuose ant kopų (1932) ir dar geriau sekančioje knygoje: Kai sirenos nutyla (1933). Nežiūurint savo perdaug savotiškos pažiūros į romaną, jojo Dievo žymé (1936) laimi Concourt'o premiją, o Kunai ir sielos (Corps et âmes) 1943 sukelia didelį susidoméjimą.

Vieni Van der Meersch'ą skaito tarp geriausių prancūzų rašytojų, kiti tarp blogiausių. Ir vieni ir kiti turi tiesos, antrieji, turbüt, daugiau, Šis rašytojas norėjo bu büti romane visuomenés kritikas ir mokslininkas. Bet šių dienų visuomenei pažinti reikia ypatingo atsidéjimo. Dar daugiau jo reikia mokslui, taip susiskaldžiusiam į specialybes. Kaip sociologas ar mokslininkas, rašytojas, dél savo nepakankamo isilavinimo šiose srityse, negali duoti nieko nauja. Rašytojas pasirinko klaidingą kelią ir tapo neilgai trunkančia garsenybe.

André Gide (22.XI. 1869 - 19.II. 1951) griežtai skiriasi nuo abiejų rašytojų. Jis buvo ir pasiliko mislé. Neturédamas Guenon'o galvojimo gilumo, jis pavergé žmones savo mintimis. Negalvodamas, kaip Van der Meersch, büti visuomenés teiséju ar mokslininku, pakreipé nauja linkme daugybés žmonių gyvenimą.

Tiesa visuomené pati Gide asmeny susirado teiséją. Jei jo pirmieji rastai (André Walter'io užrašai 1891; A.W. Eilés, 1892) ir tebebuvo tradicinéj linijoj, jie pasiliko be atgarsio. Tikrasis Gide prasideda, po savo persilaužimo Žemiškuoju maištu, 1897, Blogai prikaltu prométejumi 1899 ir Nemoraliu žmogumi, 1902. Tuose veikaluose visuomené įžiūréjo savęs smerkimą, naujos moralés siulymą, kuriai dél jos iškrypimų priesinasi medicina ir atitinkami baudžiamųjų kodeksų straipsniai. Nuo to laiko Gide pasiliko savo gausioj küryboj tas pats, mors vis atsinaujindamas. Jo sukeltas triukšmas didéjo, garbintojų skaicius augo, kuryba gauséjo. Büdingiausias jo kürybos formos buvo trumpi romanai: Siauros durys, 1909; Vatikano rūsiai, 1914 (nuotykių romano pirmtakūnas); Pinigų dirbéjai, 1926. Jis taip pat mégo savo asmeniškų pergyvenimų išreiškimą (Dienorastis 1939 su savo tęsiniais) ir įvairių rūsių kritinį darbą, kuriam tarp daugelio kitų veikalų priklauso ir paskutinysis : Įsiparei gojusi literatūra (1950)

Gide garbinimas ar smerkimas buvo dažniausiai pagrįstas nesusipratimu. Jame reikia skirti poetą ir mąstytoją. Kaip mąstytojas, jis priklauso Prancūzijoje gausiai skeptikų eilei, išreiškiančių atskiromis, žvilgsniais apdirbtomis kartais giliomis mintimis, negalint jų suklausti į sistemą. Jis neturi jokios kūrybinės galios, net jokio originalumo. Jo filosofiją, apie kurią buvo tiek kalbėta, neegzistuoja.

Bet kaip tik savo mąstymu Gide žavėjo porą kartų. Nuo pat Žemiškojo maisto jis tapo pranašas ir, kaip manyta, naujos filosofijos skelbėjas. Jis nuolat keitė savo mintis kiekvieną kartą aistringai skelbdamas naujus gyvenimo desnius, juo aistringiau, kas jis norėjo ką nors tikėti ir nieko netikėjo. Be to, tokia yra daugelio garsių rašytojų nelaimė-reikėjo palaikyti minios vaizduotėje sukurtą savo paties mitą. Ta minia reikalavo kaskart energingesnių žodžių. Juos Gide tiekė naujais veikalais, nevengdamas paradoksų skandalui atsviežinti. Paskui artinantis karui, staiga viskas nutilo. Gide netęsko mokinių, pasekėjų, tapo skaitytojų. Jo senatvė prabėgo užsimiršimo tyloj, paįvairintoj Nobelio premija (1947 m.). Vietoj skaitytojų, juo susidomėjo kritikai, mintą užmiršta minčių vedinimu.

Nežinia, ar tai įvyko talentui išsekus, ar norint kurstyti atsilankiusios minios susidomėjimą, per paskutinius keliolika metų Gide nebesukūrė kūrybinių veikalų nė poezijos, nė romanų- bet leido viena po kito esmeninio ir kritinio pobūdžio knygas. Gide rodėsi minčiai, kaip žmogus ir kaip mąstytojas, gaminąs atskiras minčių nuotrupas, bet tylėjo kaip poetas ir kūrėjas.

Reikėjo daug laiko, kol buvo pastebėta, kad ne minties gilumas buvo sužavėjęs Gide mokinius,- tose mintyse nėra jokio originalumo,- bet nuostabiai poetiškoj jos išraiškoj. Tik minia poezija nesidomi. Ji susidomėjo, kaip tai jau buvo įvykę su Victor Hugo, dirbtiniu Gide kūrybos atžvilgiu, jo filosofija ir padarė iš jo pranašą, nes pranašai jai buvo reikalingi. Paskui ji jį užmiršo.

Bet Gide buvo vertingas poetas ir romanų rašytojas. Šiuo atžvilgiu, jis buvo kūrėjas ir jo kūryba nebus užmiršta.

Keistas yra rašytojo likimas. Guenon as buvo gilus filozofas, nedominąs skaitytojų. Bet filosofijos, minčių, pamokymų visi ieškojo Ven der Merrschmo ir Gide kūryboje, kur tegalima buvo rasti tik poetiško įkvepimo.

O. Šimona.

Paroda fiziniam darbui pagerbti.

Prieš tris metus Paryžiuje įsikūrė Draugija : Les témoins de notre temps. Tiksliau ją butų pavadinti " Darbas menininkų akimis." Šitos draugijos tikslas :pasis tengti, paveikti įvairių pažiurų, krypčių meninninkus, kad jie susipažintų fabrikuose, darbovietėse su sunkiu fiziniu darbu ir pavaizduotu svarbiausia šių dienų problemą-darbas.

Vasario mėn. šiais metais "Art modern" muzejaus patalpose ši draugija suruošė labai įdomią parodą, kurioje dalyvavo virš 60 menininkų, keletas skulptorių- Kiekvienas teisstaté po vieną kurynį, žinoma jų meninis lygis nebuvo vienodas. Juo labiau kad foto-nuotraukų buvo nemaža. Viskas vaizdavo darbininką darbo metu ir menininkus pas darbinininkus. Paveikslų didžiuma buvo skirta statybai. Čia daug nuostabių paveikslų, ypatingai jų tarpe reikia išskirti Bonnar'o , kurio paveikslas nuostabiomis spalvomis gieda didingą giesmę darbui. Bet jokia kita darbo saka nebuvo irgi pamirsta. Matėsi kėd džių taisytojas gatvėje, lelių dirbtuvė ir didelis nuovargis moterų gaminančių puikias leles. O greta Terechkovicht paveikslas- keliaujantis lelių teatras, gatvėmis. Net "dykaduoniai" aistringi žuvų meškeretojai susisede prie poetiškai fantastisko ezero,rado savo menininką-išreiskėją.

Sunku atsitraukti nuo Henri Matisse paveikslo "Audėjos" vargingoje pirkioje, žiurint į tą paveikslą mintys skrido prie dailių drobių ir spalvingų priejuoščių lietuviško kaimo audėjų. Marc Chagal "Rugių piovėją" žeri purpuro ir aukso spalvomis ir žavėti žavi savo potiška muzika lietuvisko kaimo fone. Gaila, kad daugiau nebuvo nė vieno dailininko iš Lietuvos. Crommer'io paveikslas "Foilsis laukuose" garbina sunkiu praka prakaitu persunktą duonelę, o spalvos švelnios ir gražios.

Dailininkas Sen-Sens'as "Pečkuryje" žavi ugningų spalvų gama, per kurias jaučiamas nepaprastai sunkus darbas, kuris iščiulpia visas jėgas iš darbininkų. Colen'o darbininkai atrodo fantastiškomis šmeklomis.

Paveikslas "Angliakasiai" vaizduo damas angliakasius užgriuvusius po žeme. Šiurpulingos akys pirmojo, nenori vis dar tikėti, kad išliko gyvas ir jau pradeda nesamoningai džiaugtis atgauta gyvybe. Antrojo akys, tai akys pamišelio. Kiti be sąmonės sužeisti. Nepaprastas paveikslas, mokinąs gerberiau negu vis pamokymai nusilenkti šiam pavojingam darbui.

Kiekvienam "Darbo Rankų" skaitytojui davė gilių menišku išgyvenimų , minčių, pamokino tikro žmoniškumo, broliškumo ir darbo žmonių gerbimo.

Ukaa.

Les chefs d'oeuvre des Musées de Berlin.

Paryžius šitas privilegijų miestas turėjo laimės priglausnt savo ribose turtingiausias pasaulio muzėjų parodas. Dabartiniu laiku puosiasi jis Berlyno muzejaus garsiausias kūriniais, o didelės arfos iskabintos visame mieste kviecia tave, mano brangus skaitytojau atsilankyti į Petit Palais.

Vos praveredidžiules rami duris randam mytų, istorijos ir psicholiginiai labai turtingą pasaulį kurį, jei galėtumėm laikyti rankose, keltumėm su pagarbą į dangų.

Tikrai nieks negalėtų susilaikyti ir nenueiti aplankyti šitų kurinių, kuriais, darbo ir dvasios galiūnai , kaip dievai žiuri į mūs.

Pirmojoje saléje lankytoją pasitinka Van der Weyden it Van Eyck, kūriniai. Koks vienalytis portreto analizavimas, technikos bei psichologijos atzvilgiu. Kuriniai kuriuos taip retai tenka matyti.

Antrojoje saléje, kurioje užtektų vieno tiktai Petro Christus'o - Jaunos Mergaitės portreto, kad duoti visai salej lodo atmosferą. Jos išbalės, tamsiame fone, veidas, šaltas žvilgsnis ir be pasigailėjimo, nors tas paveikslas tokis mažytis, kad galėtumėm pasiimti ir nusinesti, jeigu jaustumėmės verti tokio turto. Nėra galima kiekvieną paveikslą aptarti. Sustosiu ties kai kuriais palikdamas lankytojui pacian atidengti visą, nepaprastą tos parodos grožį.

Bet negalima susilaikyti nepasakius kokia mistiška tyla yra aplink Jean Fouquet ir Goog de la Tour paveikslus. Kiek reikia vietos, kad galėtumėm pasivaikščioti kartu su Watteau jo elegantiškame parke. Koks įspūdis prie Goya.

Toliau Rubensas, didelis Rubensas ir visa eilė diviškų Rembrandtų, tarp kurių garsusis "Žmogus su auksо kaske" ir kiti. Kokie portretai tartum is gyvenimo knygos išplesti lapai.

Treciojoje saléje, mažytis Bruegel "Dvi bezdžionės" Sitų dviejų gyvulelių ekspresija, kompozicijos nuostabumas yra neregėto grožio, nors paveikslas tapytas pilkomis ir rudomis spalvomis. Goos van Cleve, Gossaert, Van Hemessen, de Mostaert portretai mums rodo, kaip XVI amžiaus olandų ir flamandų meninkai laikėsi savo tradicinės teknikos, pasiduodami didelei italų įtakai.

IV-je saléje mes rasim vieną Dürer epokos meninkę tris paveikslus: "Ponio Reuss žmona, jaunystės kurinys, tapytas XVI-jo amžiaus pradžioje, o greta jo "Apolonas ir Diana, vienas jo geriausių kūrinių, šalia "Lukrecijos", kurios dieviškas kūnas, keistomis proporcijomis išsikerpa is juodo fono Šie Dürer paveikslai mums visai neduoda pilno vaizdo apie šitą geriausį vokiškos mokyklos meninką.

Pagaliau patenkam parodos garbės saléje kuri randasi tik du Watteau paveikslai.

L'Enseigne de Gersaint - tapytas prieš pat jo mirtį (1720), ir padarytas per kelias dienas ir mums duodą tų laikų malonų ir nerupestingą Paryžiaus gyvenimą. Šitas kurinys toks tyras, duodą mūsų akiai horizontalinę bei spalvinę muziką. Jį lydi lyg pažai du maziukai paveikslai:

"L'amour au théatre français" ir
"L'amour au théatre italien"

Ten pat sužinosim, kad ispanai, kaip niekas kitas, mokėjo ištraukti iš juodos spalvos graziausius atspalvius ir įspudžius: Velasquez, Goya.

Flamandų mokykla VII-jo saléje. Tai Rubens, rafinuotas ir elgantiškas Van Eyck.. VIII-jo saléjé Holandų mokykla, o ypač Frans Hals portretai pilini gyvumo ir judésio.

Šita paroda, kuri turi didelį ir pelnytą pasisekimą ir kurios salese kiekviena dieną yra pilną lankytojų, greit baigsis. Reiktų paskubėti ir kartu su paryziečiais pasidalinti šita gal vienintele proga, kada dienų vaikai lank pasaulio sostinę,

Sekmadieniais pusė kainos.

Le 62e Salon des Indépendants.
Grand Palais.

Šiatas salionas, kuris savo parodose turėjo garsiausių šito amziaus menininkų paveikslus, šiandien duoda ubago vaizdą.

Salionas, kurio šukys yra - nei paveikslų komisijos, nei premijos, šiandien tikrai nereikalingas premijos, bet priesingai reikalingas labai griežtos komisijos.

Ir iš visos šitos minios būk tai "jaunų menininkų" išrinkus kas geriausio užtektų vienos mazytės rūmų salės, iš kurios mes galėtumėm issinesti žymiai daugiau ispūdžių ir butumėm žymiai maziau nuvargę.

Nepatarčiau skaitytojui prarasti vieno popiečio šito saliono lankymui, bijodamas, kad nesusidarytų labai blogas įspūdis apie modernųjų meną.

LAIŠKAI.

Per du kartu esu gavęs,.. isiųstus "Darbo Rankų" numerius. Laikraštis yra patrauklus visais pozvilgiais: originaliu, visai nenuvalkiotu turiniu, atsidėjimu, gilia mintimi ir nusistatymais. Vis-gana reti dalykai! Ir pagaliau savo techniškų, jaudinančiu, paprastumu bei korekturos klaidomis ... Tik iš tokių žurnalų prasiskleidzia ir žmonėse paplinta didi dalykai. Mano tikras sodzionės-aciū! Pirmojo ir II-jo numerio nė neprasau, matau iš vieno skaitytojo sopulingo baiso.- numeriai negaunami. III-me buvo rašoma ir apie tulą Savickį, žmogų neįprasto baltumo ir tyrumo, kaip staltiese per veselija! Ak, Tamsta nevykėlisseau ir griesnas; rask tu man kur šiais laikais dzentelmeną! Bet dirbti tai noriu dar ir dirbu kartais.

Jurgis Savickis.

Aciū labai, už prisiuntimą žurnalų. Labai nudžiugau juos gavusi. Jau keletas mano pažistamų lietuvių skaitė juos besigerėdami. Tai buvo maloni naujiena ir staigmena. Prisiųstieji žurnalai skiriasi nuo visų kitų daugeliu atžvilgių. Tikiuos, kad netrukus Jūs gausite įvykdyti savo sumanymus ir jie dar daugiau išpopuliarės, ir bus spauzdinamas, kaip visa mūsų kita spauda. Įdomu ir šiuadien mums yra aktualiausia, o taip pat ir tolimesnėje ateityje žinoti apie po visą pasaulį išsiblaškiusius šius brolius ir seseris ir jų kryžiaus kelius, jų džiaugsmus, asaras, laimes ir nelaimes, jų mintis, jų planus. O sitam spauzdintam, kukliai atrodančiam, bet kilnių užsimojimų turinčiam -turtingam spauzdiny, risančiame ne vien mūsų brolius ir seses, bet taip pat ir jungiančiame mums artimus ir to pat likimo ištiktus kaimynus. Skaitantysis pasijunta ne vienas, bet drauge su visu mūsų mūsų lietuvių ir mūsų brolių kaimynų šeima, tiek daug jame šilimos ir lietuviškumo.

Skaičiau ir verciau savo prieteliams latviams, kurie taip pat geréjosi žurnalu.

Tai dar sykį aciū.

G.F. (Montreal, Canada)

Vienas mūsų mielųjų bendradarbių užklaustas, kokius pageidavimus jis turėtų dėl Darbo Rankų, atsakė kė, kad: iliustracijos gadina leidinio išvaizdą ir geriau jų nedėti. Jo pageidavimas yra įtrauktas į ankietą. Be to jis pageidavo, kad Darbo Rankose neturėtų buti vartojami- los, los los o nusibės ir nustos...

Visų pirma sitie žodžiai tilpo skyriuje "Šypsenos" t.y. juoro. t.y. skyriuje kur žodžio laisvė yra kur kas didesnė ir net butina, palyginus su normaliu spaudos tekstu. O antra tas sakinys jau beveik priklauso liaudies išminciai, kaip-ant vagies kepurė dega, juk logiškai galvojant tai yra nesamonė, lygiai kaip ir -rami kiaulė gilią šaknį knysa.

Ukaa.

Strélé Danguje.

Aš nestatau namų, aš nevedu tautos
aš sėdžiu po šakom akacijos baltos
.....
.....
Ir skamba medyje melodija tyli
O aš klausausi jos ir užrašau
smėly.

Neeiškodamas mūs nustebinti, paprastai ir su tokia paprasta daina H. Radauskas savo pezijos rinkiny, iséjusiame šiais metais Amerikoje ir pavadintame-

Strélé Danguje

Mūs žavi, mūs verčia nusilenkti jo neeiliniam talentui ir su malonumu sekti, kaip jo strélé atsiranda danguje, ir jo tokią tikrą pasaką smėly. Nuo to kaip jo lupose gimé daina, mes ją lydim iki sutemų ir kartu su juo..... randam tiek daug turto jo paprastume, jo didelej elegancijoje. Kaip mums malonu, kada jis vaikšto su Orfejumi ir Homeru, po mūsų téviškés laukus, tai taip tikra, taip vaizdu ir tokioj gražioj formoj ir mes visai nenustebtumémé jeigu Rambeau būtų Radausko téviškę matęs ir panašiai prabilęs. O kartais poetas ir taip prabila:

-Jo profilis skaudus ir plonas
Kaip kardo asmens, ar žinai
Čionai praéjo Apolonas
Ir pasiliko amžinai...

Taip jo profilis skaudus ir plonas, jis pasiliko amžinai, bet strélé, kurią paleido vaikas su grįžti nenori t.y. nedrįsta. Apleidęs ją Radauskas veda per pasaulį mūs, su naktim, su véju, su lietum, o jo lietus toks puikus ir tokiom ilgom stikliném kojom, tarytum skulptorius iškala rudens veidą:

- Aš mačiau šiandien veidą rudens,
Liūdną veidą tarp lekiančių lapų
Gilumoj geležinio vandens
Jam nuo ašarų akys suslapo

Dainuoja rudenį, bet jo dangaus žydrumas toks vyliojantis, toks pagaunantis kaip ir pavasaris, kuris pagauna Radauską, atrodo jo gyvybingumo esmę pakeičia ir pagaliau priverčia ją taip dainuoti:

- Velniop nueina aukštas menas
Ir nebegalima judét
Kada pavasarį kaštanas
Už lango pradéda žydét.

(tąsa sekančiam numeryje)

TRYS.....

Š.m. kovo kovo menuo mums yra ypatingai skaudus. Miré žymus istorikas prof. Dorošenko, kuris 1932 m. kandidatavo į istorijos Profesosrius Kauno universitete, Lietuvos istorijai déstyti.

Miré Jean Mauclère. Nemaža knygų apie Lietuvos praeitį parases nuoširdus Lietuvos draugas, nors labai pavirsutiniškai ir daznai gana klaidingai, rasé gana daug apie Lietuvos praeitį.

Netekom prof. prelato Penkausko, desčiusio Kauno Mokytojų seminarijoje Lietuvos istoriją. Vienas geresnių mūsų bažnyčios istorikų.

Reikšdami nuoširdžiausią užuojautą jų šeimoms, skaudžiai apverkdami tokį nepakeliamą mūsų praieties tyrinéjimui nuostolį tikimés sekančiame Darbo Rankų numeryje duoti jų veiklos ir darbų pagrindinius bruožus.

Š. m. balandžio 28 d. šeštadienį 20 val. 15 min. C.F.T.C. rūmuose, saléje 135, antrame aukste bus

SUSIRINKIMAS - MINEJIMAS,

Lietuvių Darbo Sąjungos dviejų gyvavimo metų sukakčiai pažyméti Meninéjė dalyje bus pirmas, pirmojo lietuviško orkestro pasirodymas. Bus ištatytos visos iliustracijos ioriginaluose, kurios tilpo Darbo Rankose. Taip ir visa lietuviška spauda, kuri gaunama aciū Darbo Rankoms ir kuri yra perduodama Paryžiaus bibliotekoms, kuriose iš nepriklausomos Lietuvos laikų néra visai periodinés spaudos, net Vyriausybés žinių.

Šis Darbo Rankų numeris yra skirtas darbui ir L.D.S. veiklai atžyméti. Sekantysis bus skirtas mūsų krikšto bylai ir mūsų santykiams su vakarais atžyméti.

Išvykstančiai į Kanadą Inž. Stankevičiaus šeimai linkime geros kelionés, geresnio gyvenimo, neičia, o svarbiausia nenustoti buti tais mielais lietuviškumo širdingumo žiburéliais, kokiais jie sugebéjo buti per visą jų buvimą Paryžiuje.

VIENAS DIRBA, KITAS GIRIASI.

Pakutiniuose "Darbo Rankų" numeriuose tilpę laiškai rodo, kad Normandijoje tarp lietuvių kas tai vyksta. Nesant vietoje, sunku daryti besališkas išvadas, taciau yla išlenda iš kito galo.

Argentinos lietuvių laikraštyje - "LAIKAS" Nr. 16 raso" Z. Kolbos iniciatyva 12, Paryžiuje dirbančių, lietuvių turėjo geros progos drauge praleisti atostogas Normandijoje".

Tikrumoje tai ne Kolbos iniciatyva, nes jis tepriėmė vasaroti tik M. Šimavičių, A.ir.M. Stankevičius Viso tik trys bet ne dvylika.

Šia proga paminėtinas J. Černauskas priėmęs vasaroti: E.J.ir D. Vaitiekauskus, P.B.ir P. Ežerskius, J. ir A. Puškorius, A. Stankevičių ir J. Pukterį - viso 10 lietuvių. Normandijoje dar vasarojo:- Dabužinskiai, Graveliai, Mongans ir Janaviciai. Pas Černiauskus jie visi mielai užeidavo, lankėsi, kai su Kolba nenori reikalų turėti.

Taip pat pažymėtina, kad 1945-1947 metais Černiauskas daug gelbėjo vokiečių kankintiems lietuviams: kaip antai J. Bukevičių, A.J. Germaną, J. Pukterį, V. Gravelį, Kencorą, D. Janavičių, Miškutį, Dabužinską ir kitus.

Nejaugi Z. Kolba ir tatai visa norėtų priskaityti savo nuopelnams?

Ežerskis.

M O T I N O S D I E N O S MINĖJIMAS.

Minėjimą ruošia L.Š. D.-ja šm. gegužės 6d. 15 val 30 min. vienuolyno salėje 11 rue Monceau. Paris -8 Metro. St. Philipe du Roule.

Visi kviečiame savo atsilankymu motinas pagerbti.

TURINYS

1. Nuo redakcijos..... 2- 32psl.
2. Nežinomų karių kapai..... 3psl.
3. Sveikinimas..... 4psl.
4. Dvieji metai..... 5 -6psl.
5. I-ji Tarptautiné Darbo Konferencija..... 7- 8psl.
6. Lietuviai I-joje Tarptautinéje Darbo Konferencijoje..... 9psl
7. Mes ir I-ji Tarptautiné Darbo Konferencija 10-11
8. Lietuviai Prancūzijoje , I-sis reportazas..... 12-13psl.
9. Jogailinis (menulingas) lietuvis ir jo Lietuva 14-19psl.
10. O. V. Milosz-Milašius..... 20psl.
11. Trijų rasytojų mirtis..... 21- 23psl.
12. Paroda fiziniam darbui pagerbti..... 24psl.
13. Les chefs d'ouevres des musées de Berlin 25-26 psl.
14. Laiškai.....27psl.
15. Strėlė Danguje..... 28psl.
16. Trys.... .....29psl.
17. Vienas dirba kitas giriasi..... 30psl.

Tables des matières.

1. De la part de la rédaction.....2 et 32 p.
2. Le tombeaux des soldats inconnus ..... 3p.
3. Salutation..... 4p.
4. Deux ans.....5-6p.
5. La I-re Conférence Internationale desTravailleurs.....7-8p.
6. Lithuaniens et la I-re Conférence Int. desTravailleurs.. 9p.
7. Nous et la I-re Conférence Int. desTravailleurs.....10 -11p.
8. Lithuaniens en France .....11-12p.
9. Lithuanien jagellonien et sa Lithuanie..... 14- 19p.
10. O. V. De. L. Milosz-Milašius..... 20p.
11. Mort de trois écrivains..... 21-23p.
12. L'artiste et le travail..... 24p.
13. Les chefs d'ouevres des musées de Berlin .....25 -26p.
14. Lettres..... 27p.
15. La fleche..... 28p.
16. Qui travaille et qui se vante..... 30p.
17. Trois..... 29p.

Šito numerio mecenatas yra Dr. S. Noel. Tai nepaprastai šviesi asmenybė. Daug lietuviams ir materialiai ir moraliai padėjusi, nuolat besidominti mūsų gyvenimu, kur galinti mums padedanti. Apie jį plačiau sekančiame numeryje.

Darbo Rankų redakcija reiškia gilią dėkingumą ir nuoširdžią pagarbą.

yra ankieta. Į kurią labai prašome, visus mūsų skaitytojus ... ...ti atsakyti, ją užpildant.

Įdomesni, grįžtesni atsakymai pageidavimai bus spauzdinami Darbo Rankose. Bet redakcijos kolektyvas, prašydamas užpildant anketą, parašyti savo pavardę ir adresą, siulo tiems kurie nenori, kad jų pavardės tilptų laikraštyje duoti dar slapyvardę.

Šalia aiškiai statomų klausimų yra palikta pakankamai vietos atskiroms pastaboms. Labai norėtumėm žinoti, kuris straipsnių labiausiai skaitytojams patiko, labiausiai juos sujaudino, arba pradžiugino. Mūsų daugumas gauname nemaža lietuviškos spaudos ir tie, kuriems Darbo Rankų vedama linija arba straipsnių rusys nepatinka, prašytumėm nurodyti kokio turinio būtų pageidaujami, ir koks lietuviškas laikraštis arba zurnalas, galėtų tarnauti Darbo Rankoms kaip pavyzdys.

Ypač labai prašome atkreipti demesį ir pareikšti savo pažiūras dėl 14-19psl. 21-23 psl. ir 24 psl tilpusių straipsnių.

Labai prašome, ypač iš Europos, kuo greičiausiai atsiųsti atsakymus, kad ruošiant sekantį numerį, jau būtų galima atsižvelgti ir pasiremti ankietos duotais rezultatais.

Taip ilgai kol bus toks mažas skaičius prenumeratorių, Darbo Rankų išoré vargu ar pasikeis geresnen pusėn, kas labiausiai kenkia tai neturėjimas geros mašinėlės ir rašymas su mažyte portatyvine.

Šiame numeryje dėl per gausios vertingos medžiagos netilpo - Šypsenos- ir nėra visai iliustracijų. Prašom ir tais klausimais pareikšti savo pageidavimus.

Atsakymui palengvinti, antrojoje puséje yra atspauzdintas Darbo Rankų iždininko P. Ežerskio adresas. Vadinasi užpildžius ankietą ir priklijavus pašto ženklą, ją galima siųsti. Bet D.R. Redakcija bus laiminga jei gaus ankieta įdėtą voką ir dar su laišku.

Atsiprašom už trukdymą bet čia pat dž džiaugiamės, kad šitoji priemonė mums padės suzinoti, kas reik daryti, kad D.R. atitiktų skaitytojų skoniui o taip ir tam tikslui, kuriam jos yra leidžiamos.

Darbo Rankų normalus numeris yra 24 psl. Šitas numeris yra keliais puslapiais didesnis ir su sekančiu bus tas pats, nes vasaros atostogoms užejus vienas numeris bus pazymėtas dvigubu skaičiumi. Jeigu skaitytojai gaus šiais metais kaip ir pernai vietoje šešių penkis sąsiuvynius, tai puslapių skaičiumi nuostolio neturės.

Nr. 2 (8) 1951m. balandžio 30 d.
le 30 Avril 1951

DARBO RANKOS yra PIRMASIS LIETUVIŲ PERIODINIS LEIDINYS PRANCUZIJOJE.

Dail. V. Kurausko viršelis: rankos-reikšmingos ženklai, krastui ginti, knyga, varpai.

Išeina kas du ménesiu
Perkant vietoje 30 fr. metams 180 fr.
provincijoje. 45 fr. metams 275 fr.
Į kitus krastus ir žemynus, valiutos persiuntimui paleng vinti, patariam už kiekvieną numerį siųsti tarp. pašto ženklus: vieną vietinį ir vieną užsieninį.

Leidžia L.D.S. prie C.F.T.C.
nariams ir prijaučiantiems
Vyr. Redaktorius Dr. J. Navakienė

Imprimé Nr. 12839
Editeur Travailleurs lithuaniens
à la C.F.T.C.
réonotypé 26 rue de Montholon, Paris 9-e
Directeur-rédacteur Mme J. Navakas.